

Z ohnivé pece do paláce

Texty na tento týden

Daniel 3

Základní verš

„Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás.“ (Da 3,17)

„Čtyři mládenci naplnění Duchem svatým vyjádřili před celým národem svou víru, že ten, komu slouží, je jediný pravý a živý Bůh. Takový projev jejich vlastní víry byl v souladu s principy, kterými se řídili. Abychom přesvědčili pohany o moci a velikosti živého Boha, musíme jako jeho služebníci projeviti svou úctu vůči Bohu. Potřebujeme ukázat, že Bůh je objektem našeho obdivu a uctívání a že nic, dokonce ani snaha zachránit si život, nás nepřivede ani k náznaku ústupku vůči modlářství. Taková naučení mají přímý a podstatný vliv na naši zkušenost v posledních dnech.“ (HP 149)

Mohlo by se nám zdát, že hrozba smrti byla aktuální jen v minulosti, v době, kdy byli lidé pověřiví a zastávali nevědecké názory. Ale Písmo zjevuje, že také v době konce, v našem „moderním“ světě, se v celosvětovém měřítku bude dít něco podobného. Příběh o mládencích v ohnivé peci nám proto může pomoci porozumět podstatě problémů, kterým budou Boží věrní čelit.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ZLATÁ SOCHA

¹Král Nebúkadnesar dal zhotovit zlatou sochu, jejíž výška byla šedesát loket a šířka šest loket. Postavil ji na pláni Dúra v babylónské krajině.

⁴Hlasatel mocně volal: „Poroučí se vám, lidé různých národností a jazyků: ⁵Jakmile uslyšíte hlas rohu, flétny, citery, harfy, loutny, dud a rozmanitých strunných nástrojů, padnete a pokloníte se před zlatou sochou, kterou postavil král Nebúkadnesar. ⁶Kdo nepadne a nepokloní se, bude v tu hodinu vhozen do rozpálené ohnivé pece.“ (Da 3,1,4–6)

Osobní studium

Uvažuj o textu **Da 3,1–7**. Co podle tebe vedlo krále ke zhotovení zlaté sochy?

Mezi královým snem a postavením zlaté sochy zřejmě uplynul nějaký čas. Zdá se však, jako by král nemohl zapomenout na svůj sen a na skutečnost, že Babylón je odsouzen k porážce a nahradí jej jiná mocnost. Král nebyl spokojen s tím, že by měl být jen zlatou hlavou. Chtěl dát všem najevo, že jeho království odolá času a bude trvat věčně. Proto staví sochu, která je celá ze zlata.

Podobný arogantní postoj pýchy inspiroval i stavitele babylónské věže, kteří se svým jednáním vzepřeli samotnému Bohu. Nebúkadnesarův postoj je neméně namyšlený. Jako vládce Babylónu toho dosáhl opravdu hodně. Právě proto se neumí smířit s myšlenkou, že jeho království skončí. Proto ve snaze o vlastní vyvýšení buduje sochu, která má ve všech vyvolat přesvědčení o králově moci a vzbudit oddanost a úctu. Ačkoli není zcela jasné, zda má socha zpodobňovat krále nebo nějaké božstvo, je

třeba si uvědomit, že ve starověku byla hranice mezi politikou a náboženstvím velmi nejasná – pokud vůbec nějaká existovala.

Je třeba mít na paměti, že Nebúkadnesar měl již minimálně dvě velmi působivé možnosti seznámit se s pravým Bohem. Poprvé při zkoušce izraelských mladíků, kdy se ukázali jako desetkrát chytřejší než ostatní moudrci Babylónu. Podruhé to bylo tehdy, když všichni experti na výklad snů selhali, ale Daniel byl schopen králi sen nejen vyložit, ale dokonce i připomenout, protože jej král zapomněl. Král nakonec uznal, že Danielův Bůh je nad všechny bohy. Je proto překvapující, že ani uvedené zkušenosti Nebúkadnesarovi nezabránily v návratu k modloslužbě. Proč? Za vším stála zřejmě pýcha. Hříšné lidské bytosti odmítají uznat skutečnost, že všechny jejich materiální a duševní úspěchy jsou pomíjivé a jsou odsouzeny k zapomnění. Čas od času možná i my uvažujeme a jednáme jako malí „Nebúkadnesarové“, když se příliš soustředíme na své úspěchy a zapomínáme, jak jsou z pohledu věčnosti bezvýznamné.

Aplikace

Co ti může pomoci v tom, aby ses nechytil do stejné pasti, v jaké se ocitl Nebúkadnesar, když sama sebe a své úspěchy považoval za velkolepé a věčné?

VÝZVA K UCTÍVÁNÍ

⁸V té době přišli muži hvězdopavci a udali Judejce. ⁹Hlásili králi Nebúkadnesarovi: „Králi, navěky buď živ! ¹⁰Ty jsi, králi, vydal rozkaz, aby každý člověk, až uslyší hlas rohu, flétny, citery, harfy, loutny a dud a rozmanitých strunných nástrojů, padl a poklonil se před zlatou sochou. ¹¹Kdo nepadne a nepokloní se, má být vhozen do rozpálené ohnivě pece. ¹²Jsou zde muži Judejci, které jsi pověřil správou babylónské krajiny, Šadrak, Měšak a Abed-nego. Tito muži nedbají, králi, na tvůj rozkaz, tvé bohy neuctívají a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se neklanějí.“ (Da 3,8–12)

Osobní studium

Přečti si texty Da 3,8–15 a Zj 13,11–18. V čem je podobný obsah a smysl těchto textů? V čem je podobnost mezi Danielovou dobou a tím, co se odehraje v budoucnosti?

Zlatá socha stála na rovině Dúra, což znamená v akkadštině „ohrazené místo“ a vytváří dojem rozsáhlé svatyně. Jako by to nestačilo, blízká ohnivá pec může připomínat oltář. Součástí celé liturgie sochy byla babylónská hudba. Během ceremonie zaznívá sedm druhů hudebních nástrojů, které vytvářejí dojem dokonalosti a síly celého rituálu.

Dnes na nás ze všech stran doléhají různé vlivy, které nám nabízejí různé nové životní styly a světonázory. Stačí se vzdát oddanosti Boží autoritě, jak je vyjádřena v Bibli, a podřídí se dnešním nástupcům Babylónské říše. Přitažlivost a nabídky světa se nám někdy mohou zdát neodolatelné. Vždy znovu si však připomínejme, že naše věrnost patří Bohu Stvořiteli.

Podle prorockého kalendáře žijeme v posledních dnech pozemských dějin. Zjevení 13. kapitola oznamuje, že obyvatelé země budou vyzváni, aby uctívali obraz šelmy. „Ta nutí všechny, malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i otroky, aby měli na pravé ruce nebo na čele cejch.“ (Zj 13,16) Z tohoto textu se dozvídáme, že se obrazu šelmy pokloní šest skupin lidí: „malí i velicí, bohatí i chudí, svobodní i otroci“. I číslo šelmy (666) zdůrazňuje šestku. Když si všimneme, že socha postavená Nebúkadnesarem v sobě nese také symboliku šestek (výška šedesát loket a šířka šest loket; Da 3,1), pochopíme, že události kolem výzvy uctívat sochu (modlu nebo krále – tedy cokoliv, jen ne Boha) jsou ilustrací toho, jak se bude eschatologický Babylón chovat v posledních dnech. Bude proto užitečné soustředit se na tento příběh a poučení, které z něj vyplyne. Zároveň bychom se měli zaměřit na jednání svrchovaného Boha a způsob, jakým řídí záležitosti tohoto světa.

Aplikace

Uctívání neznámá jen pokleknout před někým nebo něčím a tím otevřeně vyjádřit svou poslušnost. Jakými dalšími (možná méně nápadnými) způsoby se můžeme dostat do situace, že najednou budeme uctívat někoho nebo něco jiného než Hospodina?

ZKOUŠKA OHNĚM

¹³Tehdy Nebúkadnesar, rozlícen a rozhořčen, rozkázal přivést Šadraka, Měšaka a Abed-nega. Tito muži byli hned přivedeni před krále. ¹⁴Nebúkadnesar se jich otázal: „Je to tak, Šadraku, Měšaku a Abed-nego, že mé bohy neuctíváte a před zlatou sochou, kterou jsem postavil, jste se nepoklonili? ¹⁵Nuže, jste ochotni v čase, kdy uslyšíte hlas rohu, flétny, citery, harfy, loutny a dud a rozmanitých strunných nástrojů, padnout a poklonit se před sochou, kterou jsem udělal? Jestliže se nepokloníte, v tu hodinu budete vhozeni do rozpálené ohnivé pece. A kdo je ten Bůh, který by vás vysvobodil z mých rukou!“ (Da 3,13–15)

Osobní studium

Pro tři izraelské mladíky bylo vyžadované uctívání sochy, kterou dal postavit král Nebúkadnesar, v jasném rozporu s uctíváním Hospodina v jeruzalémském chrámu, jehož byli pravděpodobně svědky ve svém dětství. Přestože zastávali státní úřady a byli oddaní králi, jejich osobní věrnost Bohu stanovovala jasné hranice jejich oddanosti vyžadované člověkem. Byli připraveni sloužit králi jako věrní správci svěřených úřadů, ale příkázaného uctívání sochy se odmítali zúčastnit.

Uvažuj o textech Ex 20,3–6 a Dt 6,4. Které principy obsažené v těchto verších velmi pravděpodobně formovaly postoj, který zaujali Šadrak, Měšak a Abed-nego?

Na příkaz vydaný králem se měli po zaznění hudebního doprovodu všichni lidé poklonit zlaté soše. Jen tři z nich – Šadrak, Měšak a Abed-nego – se odvážili krále neuposlechnout. Jako vždy v podobných případech, i v Babylónu se okamžitě našly „dobré duše“, které krále upozornily na cho-

vání těchto tří mladíků. Udavači se snažili poštvat proti nim krále těmito argumenty: (1) byl to sám král, kdo je ustanovil správcem babylónské provincie; (2) mladíci neuctívají bohy, jež král uctívá; (3) navzdory královu příkazu se odmítají poklonit zlaté soše (Da 3,12).

Navzdory všem obviněním a zuřivosti, která Nebúkadnesara zachvátila, se rozhodl dát jim druhou šanci. Král byl ochoten celou ceremonii zopakovat, jen aby mohli Hebrejci svůj postoj přehodnotit a zlaté soše se poklonit. Pokud by však odmítli, měli být hozeni do rozpálené ohnivé pece. Nebúkadnesar uzavírá svou výzvu pohrdavým a posměšným prohlášením: „A kdo je ten Bůh, který by vás vysvobodil z mých rukou!“ (Da 3,15)

Tři Judejci, obdařeni nadpřirozenou odvahou, králi odpověděli: „Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Da 3,17.18)

Aplikace

Navzdory přesvědčení, že je Bůh může vysvobodit, neměli tři mládenci žádnou záruku, že se tak opravdu stane. Přesto odmítli poslechnout králův příkaz, i kdyby to mělo znamenat, že budou zaživa upáleni. Jak a kde se dá získat taková víra?

ČTVRTÝ MUŽ

²³A ti tři muži, Šadrak, Měšak a Abed-nego, padli svázaní do rozpálené ohnivě pece. ²⁴Tu král Nebúkadnesar užasl a chvatně vstal. Otázal se královské rady: „Což jsme nevhodili do ohně tři svázané muže?“ Odpověděli králi: „Jistěže, králi.“ ²⁵Král zvolal: „Hle, vidím čtyři muže, jsou rozvázaní a procházejí se uprostřed ohně bez jakékoli úhony. Ten čtvrtý se svým vzhledem podobá božimu synu.“ (Da 3,23–25)

Osobní studium

Přečti si text Da 3,19–27. Popiš vlastními slovy, co se stalo? Kdo byl čtvrtou postavou v ohnivě peci? Co o ní lze z textu zjistit?

Když tři věrné mladíky hodili do rozpálené pece, Nebúkadnesar si lámal hlavu nad tím, kdo je tím čtvrtým, koho zpozoroval v peci. O tomto muži podle svého nejlepšího vědomí řekl, že se „podobá božimu synu“ (Da 3,25), což v jeho pohanském chápání znamenalo, že to byla „božská bytost“. O něco později jej také označil jako „anděla“ (Da 3,28).

Král nemohl tuto osobu identifikovat přesněji, ale my bychom to na základě biblického záznamu měli poznat. Už za dávných časů se před zničením Sodomy a Gomory podobná postava zjevila Abrahamovi, zápasila s Jákobem u potoka Jabok a zjevila se i Mojžíšovi v hořícím keři. Byl to Ježíš Kristus v době před svým vtělením. Už odedávna takto přicházel k člověku, aby ho ujistil, že Bůh stojí při svém lidu i ve chvílích trápení.

Ellen G. Whiteová píše: „Když ale byli Boží svědkové vhozeni do pece, zjevil se jim Spasitel a spolu s nimi se procházel uprostřed ohně. V přítomnosti Pána ohně i mrazu plameny ztratily svůj žár.“ (PK 508.509; OSU 192)

Jak Bůh říká u Izajáše: „Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.“ (Iz 43,2)

Nepochybně, všem se nám líbí takové a podobné biblické příběhy, v nichž Bůh zachraňuje své služebníky. Současně s tím však v naší mysli vyvstávají otázky související s těmi, kteří nebyli takto zázračně vysvobozeni z pronásledování pro svou víru. I tři mládenci určitě znali zkušenost Izajáše a Zacharjáše, které dali popraviti bezbožní králové. V průběhu celých dějin Božího lidu – a platí to i dnes – byli věrní věřící mnohokrát vystaveni hroznému utrpení, které se pro ně neskončilo zázračným vysvobozením, ale smrtí v bolesti a ponížení. U Daniela ve třetí kapitole byli tři Hebrejci fantasticky zachráněni, ale takové věci se nedějí často.

Aplikace

Přestože zázračná záchrana není zkušeností každého věřícího, všichni Boží věrní budou nakonec vysvobozeni – bez ohledu na osud, který je zde na zemi potkal. Jak v této souvislosti rozumíš slovům apoštola Pavla v 1K 15,12–26?

TAJEMSTVÍ SILNÉ VÍRY

¹⁶Šadrak, Měšak a Abed-nego odpověděli králi: „Nebúkadnesare, nám není třeba dávat ti odpověď. ¹⁷Jestliže náš Bůh, kterého my uctíváme, nás bude chtít vysvobodit z rozpálené ohnivé pece i z tvých rukou, králi, vysvobodí nás. ¹⁸Ale i kdyby ne, věz, králi, že tvé bohy uctívat nebudeme a před zlatou sochou, kterou jsi postavil, se nepokloníme.“ (Da 3,16–18)

¹Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. ²K takové víře předků se Bůh přiznal svým svědectvím.

³⁹A ti všichni, ačkoliv osvědčili svou víru, nedočkali se splnění toho, co bylo zaslíbeno, ⁴⁰neboť Bůh, který zamýšlel pro nás něco lepšího, nechtěl, aby dosáhli cíle bez nás. (Žd 11,1.2.39.40)

Osobní studium

Když uvažujeme o zkušenosti Šadraka, Měšaka a Abed-nega, můžeme si položit otázku: *V čem spočívá tajemství jejich silné víry?* Jak to, že byli ochotni se raději nechat zaživa upálit, než by se poklonili zlaté soše? Existuje mnoho způsobů, kterými si mohli zdůvodnit či omluvit, proč by bylo lepší nebo dokonce rozumnější se na králův příkaz poklonit. Navzdory vědomí, že mohou přijít o život – jak se to stalo mnohým před nimi –, se rozhodli pevně stát na svém.

Přečti si Židům 11. kapitolu. Co se v tomto textu můžeš dozvědět o podstatě víry?

Abychom si vybudovali víru podobnou víře tří mládenců, potřebujeme pochopit, co vlastně je víra. Někteří lidé hodnotí velikost a kvalitu své víry podle počtu vyslyšených modliteb. Jdou do obchodního domu a modlí se za parkovací místo. Pokud se jim hned podaří nějaké najít, radují se, že mají opravdu silnou víru. Pokud jsou všechna místa

obsazena, zmalomyslní a začnou si myslet, že jejich víra není dostatečně silná na to, aby je Bůh vyslyšel. Takové chápání víry je velmi nebezpečné, protože vede k představě, že můžeme Boha ovládat. Vůbec nepočítá s Boží svrchovaností a moudrostí.

Skutečná víra, kterou měli také Danielovi přátelé, nespočívá v kvantitě, ale v kvalitě našeho vztahu s Bohem. Výsledkem je naše úplná důvěra v Boha. Opravdová víra se nepokouší změnit Boží vůli v náš prospěch. Skutečná víra podřizuje naši vůli Boží vůli. Viděli jsme, že když se tři hebrejští mládenci rozhodli zůstat věrni Bohu a postavit se královu příkazu, nevěděli přesně, co má pro ně Bůh připraveno. Rozhodli se jednat správně bez ohledu na následky. Přesně takto je možné rozpoznat zralou víru. Opravdová víra se projevuje tím, že se sice modlíme za to, co bychom chtěli, zároveň však důvěřujeme, že Hospodin udělá to, co je pro nás nejlepší. A to i tehdy, když úplně nerozumíme, co se děje a proč.

Aplikace

Jak můžeme budovat svou víru v každodenních „malých věcech“? Jakým způsobem můžeme kultivovat naši víru, abychom zvládli obstát ve stále větších zkouškách? Proč se naše věrnost v „malých věcech“ může ukázat v konečném důsledku jako nejdůležitější?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Je velmi důležité, abychom si z událostí, které se odehrály na pláni Dúra, vzali poučení. V dnešní době budou Boží služebníci ponižováni a zneužíváni těmi, jejichž srdce je plné závisti a fanatismu. Největší nenávist pak bude namířena proti lidem, kteří v souladu se čtvrtým přikázáním světi sobotu. Dokonce vyjde všeobecné nařízení, podle kterého všichni takoví zaslouží trest smrti. V této situaci je nutné, aby Boží lid dal jasně najevo, že jej nic nepřiměje k tomu, aby udělal jakýkoli ústupek a přijal falešné náboženství. Těm, jejichž srdce je cele odevzdáno Bohu, budou lidská nařízení připadat v porovnání s Božím slovem zcela bezvýznamná. Zůstanou věrní pravdě i za cenu ztráty vlastního života.“ (PK 512.513; OSU 193)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte o textu 1Pt 1,3–9. Proč Bůh někoho zachránil, a druhé ne? Může se stát, že nyní nedostaneme odpověď na podobné otázky? Proč se potřebujeme naučit důvěřovat v Boží dobrotu navzdory zklamáním a skutečnosti, že ne vždy jsme svědky zázračné záchrany?
2. Pokud by příběh o třech mladících skončil tím, že by v rozpálené peci shořeli, jaké poučení bychom v něm mohli najít?
3. Podle toho, jak nyní rozumíme událostem posledních dnů, v čem bude nakonec spočívat podstata vnějšího znamení naší věrnosti? Jak se můžeme připravit na to, abychom obstáli v tom, co budoucnost přinese?
4. Uvažujte o textu L 16,10. Jak nám Kristova slova pomáhají pochopit, co znamená žít vírou?
5. Znovu uvažujte o Nebúkadnesarových slovech: „A kdo je ten Bůh, který by vás vysvobodil z mých rukou!“ (Da 3,15) Jak byste na tuto otázku odpověděli?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____